

Natjecanje iz geografije

Organizatori

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko geografsko društvo

Sjedište i adresa državnoga povjerenstva

Agencija za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38, 10 00 Zagreb

Predsjednica državnoga povjerenstva

Sonja Burčar, prof., viša savjetnica
Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Osijek, Strossmayerova 6/I, 31 000 Osijek
telefon: 031/284-907; telefaks: 031/283-799; e-pošta: sonja.burcar@azoo.hr

Vremenik natjecanja

Školsko: 28. siječnja 2021. (četvrtak) u 13:00 sati
Županijsko: 8. ožujka 2021. (ponedjeljak) u 10:00 sati
Državno: 3. – 5. svibnja 2021. (ponedjeljak – srijeda)

Razine natjecanja i pravo sudjelovanja

Natjecanje iz geografije održava se na tri razine: školskoj, županijskoj i državnoj razini. Na natjecanjima iz geografije učenici sudjeluju u osam kategorija: 5., 6., 7. i 8. razred osnovne škole te 1., 2., 3. i 4. razred srednje škole.

Pravo sudjelovanja na Natjecanju iz geografije imaju svi redoviti učenici osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske u skladu s načelom slobode izbora svakog učenika uključeni u program dodatne nastave i /ili izvannastavni program koji je u funkciji pripreme učenika za sudjelovanje na natjecanju. Natjecati se mogu i učenici/ce s teškoćama, kojima će organizator natjecanja osigurati primjerene tehničke uvjete za sudjelovanje. Mentori učenika s teškoćama, dužni su pravodobno, najmanje petnaest dana prije održavanja svake razine natjecanja, javiti predsjedniku povjerenstva odgovarajuće razine Natjecanja koje tehničke uvjete organizatori trebaju osigurati.

Agencija za odgoj i obrazovanje prikuplja, obrađuje, koristi i štiti osobne podatke učenika i mentora sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka i Pravilima Agencije o zaštiti osobnih podataka u svrhu sudjelovanja na natjecanju/smotri koja su javno dostupna na mrežnoj stranici Agencije (www.azoo.hr). Učenik, odnosno roditelj ili skrbnik za maloljetnog učenika daje posebnu privolu da se fotografija i snimak tijekom održavanja natjecanja/smotre i radovi učenika javno objavljuju. Potpisanom privolom roditelj potvrđuje da je upoznat s općim i posebnim pravilima provedbe natjecanja. Potpisane privole za prvu razinu Natjecanja iz geografije uključuju sve naredne razine. Privola se otpisuje i predaje prije školskog Natjecanja. Tijekom provedbe svih razina natjecanja sa Županijskim i Državnim povjerenstvom može komunicirati isključivo mentor učenika. Škole su dužne dokumentaciju o natjecanju/ smotri, uključujući i prikupljene privole, čuvati do kraja školske godine u kojoj je natjecanje/ smotra provedeno/a.

U slučaju da se natjecanje ne može održati na predviđeni način natjecanje će se održati na daljinu, a državno će povjerenstvo pravovremeno objaviti prilagodbu i dopunu posebnih uputa za provedbu svih razina natjecanja iz geografije.

Program natjecanja

Natjecanje učenika petih, šestih, sedmih i osmih razreda osnovnih škola na svim razinama provodi se prema ishodima učenja navedenima u Tab. 1., 2., 3., 4. ovih Pravila. Natjecanje učenika prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda srednje škole na svim razinama provodi se prema ishodima učenja navedenima u Tab. 5., 6., 7. i 8. ovih Pravila. Na svim razinama natjecanja primjenjuje se načelo aktualizacije za prostorne pojave i procese za koje su podaci dostupni do početka drugoga polugodišta školske godine 2020./2021. Za primjenu načela aktualizacije kvantitativnih podataka preporučujemo koristiti pouzdane izvore. Popis izvora s

internetskim stranicama na kojima su dostupni, bit će objavljen na mrežnim stranicama HGD-a (Hrvatskoga geografskog društva) do 18. siječnja 2021. godine.

Natjecanje se u svim kategorijama na školskoj i županijskoj razini sastoji od pisane provjere znanja (ispita), a na državnoj razini od pisane provjere znanja (ispita) i istraživačkog rada. Istraživački rad provodi se na samome natjecanju, na temelju izvora i materijala koje osiguravaju Državno povjerenstvo i škola domaćin. Razrada odgojno-obrazovnih ishoda za pojedini razred nalazi se u pripadajućim tablicama (Tab.1., 2., 3., 4., 5., 7. i 8.) ovih Pravila.

Pisana provjera znanja (ispit) sastoji se od zadataka objektivnog tipa koji se rješavaju 60 minuta. Ukupan broj bodova je 70. U ispitu se koriste zadaci višestrukog izbora, povezivanja, redanja, sređivanja, korekcijski zadaci, zadaci dopunjavanja, kratkog i produženog odgovora. Istraživački rad na državnom natjecanju sastoji se od problemskih zadataka koje učenik samostalno rješava. Zadaci proizlaze iz nastavnog programa/ishoda učenja i odnose se na sposobnost rješavanja problema i specifične orijentacijske, statističke, grafičke i kartografske geografske vještine za pojedini razred.

Po završetku državnoga Natjecanja isključivo pravo objavljivanja ispitnih materijala sa svih razina natjecanja ima Agencija za odgoj i obrazovanje na svojim mrežnim stranicama i na Edutoriju, središnjem mjestu za pohranu, objavu, razmjenu, ocjenjivanje i dohvat digitalnih sadržaja.

Tab. 1. Raspored ishoda učenja za peti razred osnovnih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– razlikuje na globusu ekvator i polove i uspoređuje ih s prikazom na geografskoj karti – objašnjava smjer, trajanje i posljedice rotacije Zemlje – uspoređuje geografski smještaj, geografski položaj te obilježja kontinenata i oceana na globusu i geografskoj karti – razlikuje kontinente Staroga i Novog svijeta – razlikuje europske regije i Hrvatsku kao članicu Europske unije s pomoću tematske karte – razlikuje grafičko od brojčanog mjerila – određuje udaljenosti koristeći grafičko mjerilo – razlikuje geografske karte prema mjerilu i sadržaju – prepoznaje načine izrade geografskih karata, ulogu kartografije te probleme prikazivanja zakrivljene površine – čita geografsku kartu s pomoću tumača – koristi elemente geografske mreže za određivanje geografskog smještaja – određuje glavne i sporedne strane svijeta na grafičkim prikazima i geografskim kartama – imenuje Sjevernjaču na crtežu – prepoznaje primjere suvremene orijentacije (GNSS) – imenuje na isječku topografske karte/planu grada (naselja) osnovne elemente prirodne i društvene osnove – izrađuje jednostavnu skicu kretanja po terenu
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – razlikuje državne granice, oblik teritorija i državne simbole Republike Hrvatske – objašnjava posebnosti geografskog i prometno-geografskog položaja Hrvatske – uspoređuje prirodno-geografske regije i upravno-teritorijalne jedinice Hrvatske – objašnjava prirodna obilježja kao identitetnu osnovu Hrvatske (panonska, dinarska, jadranska)

	– uspoređuje različite prostorne identitete Hrvatske – razlikuje osnovne dijelove u građi Zemlje – razlikuje pomicanje razlomljenih dijelova Zemljine kore i dijela Zemljinog plašta – analizira promjenjivost reljefa pod utjecajem unutarnjih i vanjskih procesa – prepoznaje postupke i načine ponašanja prilikom potresa – razlikuje relativnu od nadmorske visine – imenuje reljefne oblike na grafičkim prikazima i fotografijama – uspoređuje primjere reljefnih oblika uz pomoć grafičkih prikaza i fotografija – razlikuje primjere planina, prapornih zaravni, riječnih dolina, poloja, riječnih terasa, zavala, kotlina i krških polja – uspoređuje reljefna obilježja panonskoga i dinarskoga prostora – prepoznaje međuovisnost reljefa te naseljenosti i djelatnosti
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – razlikuje osnovne pojavne oblike vode na Zemlji – uspoređuje zastupljenost slatke i slane vode na Zemlji – analizira kruženje vode u prirodi – prepoznaje važnost vode za život – analizira mogućnosti vlastitoga doprinosa u racionalnom korištenju vode – prepoznaje koncept održivosti (održivi razvoj) na primjeru odnosa prema slatkoj vodi – uspoređuje osnovna obilježja i važnost voda na kopnu – razlikuje osnovne elemente tekućice i porječja na primjeru velike rijeke koristeći se geografskom kartom – imenuje na geografskoj karti veće svjetske i hrvatske rijeke te primjere prirodnih i umjetnih jezera – razlikuje prirodna jezera od umjetnih – prepoznaje načine iskorištavanja kopnenih voda na primjerima iz svijeta i Hrvatske – uspoređuje glavna svojstva i gibanja Jadranskoga i svjetskog mora ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja jednostavno istraživačko pitanje i hipotezu – prikuplja podatke na terenu i/ ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično te donosi zaključak – pravilno navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkog rada – analizira primjere iskorištavanja mora, obala i podmorja – vrednuje prednosti primorskoga položaja Hrvatske

Tab. 2. Raspored ishoda učenja za šesti razred osnovnih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– opisuje atmosferu te položaj i važnost troposfere – prepoznaje obilježja vremena – objašnjava najvažnije klimatske elemente – obrazlaže važnost prikupljanja podataka o vremenu i važnost vremenske prognoze

	– opisuje da se zrak zagrijava od podloge te s tim povezuje pad temperature u troposferi s porastom nadmorske visine – opisuje da se topli zrak (zagrijan od podloge) uzdiže, a hladan spušta – povezuje tlak zraka s nastankom vjetrova i stabilnošću vremena, opisuje ciklonu i anticiklonu – razlikuje planetarne vjetrove i njihova obilježja – razlikuje vrste padalina i opisuje njihov nastanak – opisuje revoluciju Zemlje, navodi trajanje i posljedice revolucije i nagnutosti Zemljine osi te njihov utjecaj na klimu – uspoređuje obilježja godišnjih doba prostora u kojemu živi s drugim regijama Hrvatske – razlikuje na geografskoj karti obratnice i polarnice – analizira na crtežima, geografskim kartama i globusu toplinske pojaseve, njihove specifičnosti i povezuje ih s klimatskim obilježjima – razlikuje vrijeme i klimu – objašnjava utjecaj pojedinih klimatskih čimbenika na obilježja klime – očitava/čita klimatski dijagram – razlikuje klimatske razrede i na klimatskoj karti analizira njihov prostorni raspored – analizira i uspoređuje tipove klima u Hrvatskoj s pomoću klimatskih dijagrama i tematske karte – razlikuje najčešće vrste tala u Hrvatskoj – objašnjava međusobnu povezanost klime, tla, biljnoga i životinjskoga svijeta na primjerima iz Hrvatske – objašnjava na temelju terenskoga istraživanja u zavičaju antropogeni utjecaj na tlo i živi svijet – uspoređuje načine očuvanja bioraznolikosti – analizira prirodna bogatstva, sirovine i izvore energije – razlikuje obnovljive od neobnovljivih izvora energije i objašnjava utjecaj njihova korištenja na okoliš – analizira primjere onečišćenja okoliša na lokalnoj i globalnoj razini – prepoznaje načine selektiranja i recikliranja otpada – razlikuje moguće mjere zaštite od onečišćenja
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – uspoređuje broj stanovnika u Hrvatskoj i svijetu – analizira linijski dijagram kretanja broja stanovnika – izračunava gustoću naseljenosti – analizira topografske karte i identificira uzroke neravnomjerne naseljenosti – s pomoću tematskih karata analizira razmještaj stanovništva i gustoću naseljenosti u Hrvatskoj i svijetu – identificira depopulaciju kao dominantan demografski proces u Hrvatskoj – analizira prirodnu promjenu broja stanovnika – objašnjava odrednice prirodnoga kretanja (rodnost, smrtnost) – razlikuje uzroke i posljedice prirodne promjene na primjerima iz Hrvatske i svijeta – objašnjava vrste, uzroke i posljedice migracija – objašnjava prirodno i prostorno kretanje stanovništva Hrvatske – analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama – analizira s pomoću dijagrama i tematskih karata jezičnu, vjersku, obrazovnu, gospodarsku, narodnosnu i biološku strukturu stanovništva na primjerima iz svijeta i Hrvatske

	– uspoređuje primjere različitih pisama – razlikuje važne jezike međunarodnoga sporazumijevanja od jezika s najvećim brojem govornika – razlikuje vjeroispovijesti u Hrvatskoj – identificira demografske probleme na temelju biološke i gospodarske strukture
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – objašnjava stvaranje suvremene hrvatske države te utjecaje susjednih prostora na oblikovanje identiteta – uspoređuje oblik državnog uređenja Hrvatske s primjerima iz svijeta – razlikuje uloge zakonodavne, izvršne i sudske vlasti – objašnjava vrijednosti demokracije i građanskih prava s naglaskom na prava djece – razlikuje prostorne jedinice u upravno-teritorijalnoj organizaciji Hrvatske – razlikuje urbana i ruralna naselja te način života u njima – uspoređuje utjecaj gradskih funkcija na prostor (rad, stanovanje, školovanje, turizam, trgovina, kultura...) i s njima povezane migracije – identificira sustav naselja kao oblik prostorne organizacije i objašnjava hijerarhiju gradskih naselja – razlikuje na geografskoj karti makroregionalne i regionalne centre u Hrvatskoj – analizira pokazatelje gospodarske razvijenosti (BNP, udio sektora djelatnosti, HDI) – objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo Hrvatske u okvirima održivoga razvoja - ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja jednostavno istraživačko pitanje i hipoteze – prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično i grafički (linijski i/ili stupčasti i/ili kružni dijagram) te donosi zaključak – pravilno navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkoga rada – razlikuje obnovljive od neobnovljivih izvora energije i objašnjava posljedice njihova korištenja za okoliš – uspoređuje primjere onečišćenja okoliša na lokalnoj i globalnoj razini – navodi moguće mjere zaštite od onečišćenja – istražuje vrste onečišćenja, analizira i prezentira prikupljene podatke te u pisanom radu raspravlja o mogućim mjerama zaštite

Tab. 3. Raspored ishoda učenja za sedmi razred osnovnih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– opisuje pojam Europe i Euroazije uz pomoć geografske karte – analizira na geografskoj karti krajnje točke Europe – objašnjava geografski položaj i smještaj Europe – uspoređuje pomoću dijagrama veličinu Europe s drugim kontinentima – razlikuje geološke ere – uspoređuje vrste stijena po postanku – opisuje reljefne različitosti pomoću geografske karte – analizira na geografskoj karti europska mora, najveće poluotoke, otoke, zaljeve, morske prolaze i tjesnace – obrazlaže razvedenost obala

	– uspoređuje obale po postanku i gospodarskoj iskorištenosti – analizira važnost rijeka za gospodarstvo (vodoopskrba, promet, hidroenergija) – razlikuje sljevove i najvažnije rijeke – opisuje važnost kanala Majna – Dunav – razlikuje primjere jezera prema postanku udubljenja – objašnjava utjecaj pojedinih klimatskih čimbenika na obilježja klime Europe – obrazlaže maritimnost pomoću geografske karte – analizira klimatske dijagrame – opisuje povezanost klime i biljnoga svijeta – uspoređuje primjere očuvanja biološke raznolikosti – analizira na dijagramu kretanje broja stanovnika – analizira gustoću naseljenosti pomoću tematskih karata – razlikuje smjerove migracija u prošlosti i danas te njihove uzroke i posljedice – analizira različitost etničkog i jezičnog sastava stanovništva (indoeuropski jezici) – obrazlaže demografsku tranziciju pomoću dijagrama – analizira preduvjete razvoja gospodarstva – izdvaja primjere industrijalizacije i urbanizacije te prosuđuje njihove posljedice – obrazlaže na primjerima razliku između konurbacije, satelitskog grada i aglomeracije – analizira dijagrame strukture gospodarstva – uspoređuje geografski položaj Ujedinjenoga Kraljevstva i Francuske pomoću geografske karte – prosuđuje utjecaj geografskoga položaja na kolonijalna osvajanja i gospodarsku razvijenost – obrazlaže važnost prometnog povezivanja – analizira sličnosti i razlike gospodarstava Ujedinjenoga Kraljevstva i Francuske – uspoređuje posebnosti većih gradova Ujedinjenoga Kraljevstva i Francuske – uspoređuje na geografskoj karti države Beneluksa i Republiku Irsku te njihove najveće gradove – obrazlaže prirodne i društvene osobitosti država Beneluksa i Republike Irske – analizira važnost poldera – prosuđuje važnost Rotterdama u pomorskom prometu svijeta – uspoređuje preduvjete za rad vjetroelektrana i njihovu važnost – analizira geografski smještaj sjedišta međunarodnih ustanova u državama Beneluksa – uspoređuje ulogu EU-a i SAD-a u gospodarskim promjenama Irske
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – analizira na geografskoj karti obilježja država Skandinavije i njihovih najvećih gradova – analizira utjecaj posljednjega ledenoga doba na oblikovanje reljefa – obrazlaže važnost i utjecaj mora na gospodarstvo i život – prepoznaje razloge rijetke naseljenosti – obrazlaže gospodarski razvoj skandinavskih država – prepoznaje osobitosti življenja uz polarnicu – analizira na geografskoj karti obilježja Danske, Islanda i baltičkih država te njihovih glavnih gradova – analizira važnost geotermalne energije i energije vjetra – uspoređuje glavne gospodarske osobitosti država pomoću statističkih podataka – analizira na geografskoj karti prometnogeografski položaj Njemačke – obrazlaže značajke suvremenog gospodarstva Njemačke – prepoznaje razloge velikoga udjela stranih radnika u Njemačkoj – uspoređuje na geografskoj karti najvažnije gradske regije Njemačke

	– analizira značenje velikih luka na estuarijima – analizira alpske države na geografskoj karti – uspoređuje utjecaj reljefa na klimu i biljni svijet alpskih država – obrazlaže važnost planinskog reljefa u gospodarskom razvoju (HE) – uspoređuje primjere utjecaja prirodne osnove i kulturne baštine na turizam alpskih država – analizira sličnosti i razlike među državama alpskoga prostora – analizira na geografskoj karti ostale države Srednje Europe i njihove veće gradove – uspoređuje obilježja Pribaltičke i Panonske nizine – prepoznaje važnost crnice i lesa za poljoprivrednu proizvodnju – uspoređuje društvena i gospodarska obilježja država Srednje Europe – analizira sličnosti i razlike Ruhra i Šlezije (Šljonska) – uspoređuje primjere turizma gradova (Prag, Budimpešta, Krakow)
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – analizira na geografskoj karti obilježja geografskog smještaja i položaja Sredozemlja te pripadajuća mora, morske prolaze, morska vrata, tjesnace i kanale – uspoređuje svojstva i gibanja Sredozemnoga i Sjevernoga mora – razlikuje na fotografiji ili crtežu reljefne oblike u kršu – uspoređuje značenje Sredozemlja kroz povijest i utjecaj na današnji gospodarski razvoj i kulturu – analizira na geografskoj karti položaj i smještaj Italije u Sredozemlju – prepoznaje utjecaj prirodne i kulturne baštine na razvoj turizma u Italiji – analizira uzroke nejednakog gospodarskog razvoja unutar Italije – uspoređuje na geografskoj karti posebnosti važnijih gradova Italije – prepoznaje ulogu i značenje Vatikana u međunarodnim odnosima – uspoređuje posebnosti ostalih država Južne Europe i njihovih važnijih gradova – prepoznaje razliku između pojmova primorska i pomorska država – uspoređuje pomorsku važnost u vrijeme geografskih otkrića i danas – razlikuje vrste turizma u pojedinim državama Južne Europe – analizira na geografskoj karti prometni položaj Jugoistočne Europe i najvažnijih prometnih pravaca – razlikuje na geografskoj karti crnomorske i kontinentske države – analizira etnički i vjerski mozaik naroda u Jugoistočnoj Europi – analizira obilježja država i glavnih gradova Jugoistočne Europe – razlikuje prirodno-geografske osobitosti (delta Dunava, rijeka Una, kanjon Tare, Ohridsko jezero...) ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja istraživačko pitanje i hipoteze – prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično, grafički (linijski i/ili stupčasti i/ili kružni dijagram) i kartografski (tematska karta) te donosi zaključak – navodi argumente za potvrdu, odbacivanje ili reviziju hipoteza – pravilno citira te navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkoga rada – analizira gospodarsko značenje mora i podmorja te proces litoralizacije s primjerima iz Europe (mora i obale, vode Europe) – samostalno istražuje preduvjete gospodarskog razvoja pojedine regije Europe i probleme na zadanom prostoru

	- analizira zadani prostor (regiju Europe) s obzirom na značenje industrije i prometa za gospodarski razvoj uspoređujući dostupne podatke - samostalno analizira demogeografske probleme na zadanom prostoru i navodi moguća rješenja tih problema - istražuje ekološke probleme velikih konurbacija Europe i navodi moguća rješenja

Tab. 4. Raspored ishoda učenja za osmi razred osnovnih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	- određuje geografsku širinu i dužinu zadanih mjesta na geografskoj karti, tj. u geografskoj mreži - razlikuje osnovne elemente sadržaja topografskih karata - obrazlaže važnost topografske karte i geografskoga informacijskoga sustava i njihovu primjenu - navodi tko izrađuje službene topografske karte i gdje se one mogu nabaviti - čita sadržaj topografske karte - analizira sadržaj topografske karte - služi se grafičkim i broječanim mjerilom - određuje koordinate i nadmorsku visinu zadanoga mjesta - određuje geografski smještaj i položaj Hrvatske na geografskoj karti Europe - obrazlaže na geografskoj karti zašto je Hrvatska srednjoeuropska i sredozemna država - obrazlaže utjecaj kulturno-civilizacijskih krugova - razlikuje pojmove: državnost, suverenitet, međunarodno priznanje - opisuje granice Hrvatske - razlikuje dijelove obalnoga mora (unutrašnje i teritorijalno more) i epikontinentski pojas - uspoređuje površinu Hrvatske s drugim državama - opisuje oblik Hrvatske - razlikuje na karti 20 županija i Grad Zagreb - obrazlaže pojam tranzita - analizira na geografskoj karti prometne pravce te određuje koje dijelove Europe i države povezuju - prosuđuje važnost hrvatskoga praga za promet - uspoređuje najvažnije pomorske, riječne i zračne luke - razlikuje vrste stijena prema postanku i gorja po starosti - uspoređuje prisoj i osoj - analizira na geografskoj karti polođe, riječne terase, lesne zaravni, kotlinu - opisuje proces nastanka obalnoga reljefa - razlikuje krške reljefne oblike - obrazlaže posebnosti krškoga reljefa i njegovu važnost za život čovjeka - uspoređuje gospodarsko značenje pojedinih reljefnih oblika - obrazlaže klimatske čimbenike Hrvatske - razlikuje uz klimatske dijagrame tipove klime i određuje prostor prevladavanja - razlikuje vrste vjetrova - obrazlaže i uspoređuje insolaciju - opisuje temperaturnu inverziju - analizira klimatski dijagram - obrazlaže međuovisnost klime, biljnoga svijeta i tla - opisuje utjecaj klime na život čovjeka - razlikuje primjere utjecaja vremenskih nepogoda na poljodjelstvo

	- razlikuje vrste tla i biljni svijet - obrazlaže problem kiselih kiša i navodi primjer - analizira na geografskoj karti rijeke, jezera i močvare Hrvatske - određuje na geografskoj karti porječje odabrane rijeke - određuje na geografskoj karti riječnu razvodnicu i rijeke prema sljevovima - razlikuje vrste riječnih ušća - očitava i uspoređuje grafikone vodostaja rijeka - analizira primjere zaštite od poplava - uspoređuje specifičnost rijeka i jezera - obrazlaže pojam i važnost melioracije - analizira važnost voda za gospodarstvo i vodoopskrbu na odabranim primjerima
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje te sljedeći ishodi: - analizira na tematskim kartama i grafikonima povijesni pregled naseljenosti te uzroke i posljedice kretanja broja stanovnika - uspoređuje na grafikonu ili statističkim podacima broj stanovnika Hrvatske s drugim državama - analizira na karti gustoću naseljenosti - obrazlaže razlog promjena kretanja apsolutnoga broja stanovništva Hrvatske - uspoređuje na statističkim podacima kretanje broja stanovnika naselja/županije s Republikom Hrvatskom - obrazlaže analizom grafikona biološku, nacionalnu, vjersku i jezičnu strukturu stanovništva Hrvatske - analizira promjene dobno-spolne strukture stanovništva uz pomoć dijagrama - predviđa promjene dobno-spolne strukture prema podacima posljednjega popisa stanovništva - analizira na dijagramima promjene udjela zaposlenosti po sektorima djelatnosti - obrazlaže na dijagramima promjene prirodnoga kretanja stanovništva Hrvatske - analizira uzroke i posljedice prostornoga kretanja stanovništva kroz povijest - analizira na geografskoj karti smjerove migracija - uspoređuje i opisuje migracije u naselju/županiji s migracijama u RH i razlikuje posljedice - obrazlaže važnost uključenosti Hrvatske u međunarodne, političke, gospodarske, financijske, kulturne, sportske i druge organizacije - analizira primjere suradnje EU i RH - obrazlaže pojam „europski građanin“ - prepoznaje kriterije izdvajanja prirodnogeografskih cjelina - uspoređuje na geografskoj karti prirodno-geografske cjeline i makroregije - analizira utjecaj makroregionalnih središta - obrazlaže upravno-političku podjelu Hrvatske
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: - obrazlaže podrijetlo imena Jadrana - analizira položaj Jadrana u Sredozemlju - uspoređuje posljedice transgresije i abrazije - analizira na karti obilježja dalmatinskog tipa obale - uspoređuje svojstva i gibanja sjevernoga i južnoga Jadrana - analizira primjere važnosti mora za život te onečišćenja i zaštite Jadranskoga mora - obrazlaže važnost industrije i prednost njezina razvoja na obali (litoralizacija) - uspoređuje na geografskoj karti važnije morske luke i prometne pravce, brodogradilišta i solane te navodi njihovu važnost - analizira utjecaj prometa na gospodarske promjene

- izdvaja specifičnosti poljoprivredne proizvodnje i razlikuje tipične poljoprivredne kulture
- razlikuje prednosti od nedostataka marikulture
- analizira na karti RH područja pogodna za marikulturu
- analizira na geografskoj karti i uspoređuje nacionalne parkove i parkove prirode Primorske Hrvatske
- opisuje uz fotografije geografske razloge odabira zaštite pojedinih područja Primorske Hrvatske
- analizira kulturno-povijesne spomenike pod zaštitom UNESCO-a i ostale najvrednije građevine Primorske Hrvatske
- opisuje tradicionalno graditeljstvo sela, grada, suhozida i folklornu baštinu Primorske Hrvatske
- analizira osnovne prirodne i društvene pretpostavke razvoja turizma Primorske Hrvatske
- uspoređuje na geografskoj karti turističke regije Primorske Hrvatske
- obrazlaže važnost turizma u gospodarstvu Hrvatske i globalizacijskim procesima
- obrazlaže komplementarnost turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti Hrvatske
- analizira pozitivne i negativne posljedice turizma
- obrazlaže dugu urbanu tradiciju Primorske Hrvatske i utjecaj prirodne osnove na funkcije grada
- uspoređuje na geografskoj karti riječku i splitsku makroregiju i njihova najvažnija gradska središta
- analizira utjecaj turizma na promjenu funkcija i izgleda seoskih naselja
- opisuje uz fotografije geografske razloge odabira zaštite pojedinih krških fenomena i šumskih područja Gorske Hrvatske
- analizira područja Gorske Hrvatske pod zaštitom UNESCO-a
- opisuje nastanak Plitvičkih jezera
- uspoređuje nacionalne parkove Primorske i Gorske Hrvatske
- analizira geografsku rasprostranjenost endema
- opisuje tradicijsko graditeljstvo i folklornu baštinu Gorske Hrvatske
- uspoređuje na geografskoj karti važnija naselja Gorske Hrvatske
- uspoređuje tipove seoskih naselja Gorske Hrvatske
- analizira preduvjete razvoja gospodarstva Gorske Hrvatske
- analizira gospodarske mogućnosti Gorske Hrvatske
- vrednuje značenje očuvane prirode u funkciji razvoja turizma i proizvodnji ekološki prihvatljive hrane
- analizira na geografskoj karti položaj hrvatskoga praga i prometnice
- uspoređuje turizam Primorske i Gorske Hrvatske
- uspoređuje vrste turizma i najvažnija turistička odredišta Gorske Hrvatske

ISTRAŽIVAČKI RAD

- postavlja jednostavno istraživačko pitanje i hipotezu
- prikuplja podatke na terenu i/ ili iz drugih izvora
- obrađuje podatke, prikazuje ih tablično te donosi zaključak
- pravilno navodi popis literature i izvora
- predstavlja rezultate istraživačkog rada
- vrednuje mjere populacijske politike i predlaže mjere demografske obnove
- istražuje utjecaj pojedinih demografskih struktura i procesa na gospodarski i prostorni razvoj odabrane prostorne cjeline i predlaže mjere za unaprjeđenje stanja

Tab. 5. Raspored ishoda učenja za prvi razred srednjih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– koristi matematičke i geografske elemente karte – interpretira sadržaj isječka topografske karte i sadržaj tematskih (koropletnih) karata – imenuje geografske discipline čiji se predmet istraživanja prepoznaje na topografskim i tematskim kartama – primjenjuje vještinu interpretacije geološke karte, koristeći znanja o eonima, podjeli fanerozoika na ere i periode te paleogena, neogena i kvartara na epohe) – razlikuje na fotografijama i tematskim kartama vrste stijena prema nastanku, uz navođenje primjera njihova iskorištavanja – razlikuje na fotografijama, crtežima i isječcima topografskih karata glavne strukturne elemente litosfere (slojeve, bore, rasjede, navlake). – razlikuje vrste endogenih procesa (pokreta litosfernih ploča, magmatizma i seizmizma) i njima nastalih reljefnih oblika – analizira učinke endogenih procesa (pokreta litosfernih ploča, magmatizma i seizmizma) – razlikuje egzogene procese (trošenje, padinski, fluvijalni, marinski, glacijalni, eolski, krški, antropogeni procesi) i uspoređuje pripadajuće reljefne oblike – analizira geografsku raspodjelu glavnih tipova reljefa i njihov utjecaj na naseljenost, djelatnosti i život na različitim prostornim razinama
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – analizira tablice i grafičke prikaze klimatskih elemenata (temperatura zraka, tlak zraka, vjetar, vlaga u zraku, padaline i naoblaka) u Hrvatskoj te koristi s njima povezane mjerne jedinice, uređaje i način mjerenja – obrazlaže utjecaj klimatskih faktora (atmosfera, geografske širine, raspodjele kopna i mora, nadmorske visine, reljefa i morskih struja) na klimatske elemente u Hrvatskoj – prepoznaje uzroke planetarne, sekundarne i lokalne cirkulacije – imenuje planetarne i lokalne vjetrove na grafičkim prikazima – prepoznaje na grafičkim prikazima zračne mase i fronte – objašnjava posljedice strujanja zraka u ciklonama i anticiklonama koristeći tematske karte i crteže – analizira uzroke i posljedice vremenskih nepogoda – analizira geografsku raspodjelu elemenata sinoptičke karte i na temelju njih opisuje vrijeme prikazano na karti – analizira situaciju na sinoptičkoj karti i na temelju nje predviđa vrijeme (eventualnu promjenu tijekom jednog dana)
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – razlikuje na geografskim kartama pet oceana te otvorena i zatvorena mora – prepoznaje osnovna obilježja oceana i Sredozemnoga mora – prepoznaje svojstva (temperatura, slanoća, boja i prozirnost) i glavna gibanja Jadranskoga mora – objašnjava geografsku raspodjelu površinske temperature i slanoće Jadranskoga mora – razlikuje osnovne tipove protočnih režima (kišni, snježni, ledenjački i kombinirani) na primjerima rijeka u Hrvatskoj

	– analizira hrvatske vodne zalihe i njihovu kakvoću, uz navođenje mjera održivoga gospodarenja i očuvanja kakvoće voda – razlikuje glavna obilježja velikih hrvatskih rijeka koristeći grafičke priloge – razlikuje jezera u Hrvatskoj prema položaju, postanku, stalnosti, slanoći i organskoj produkciji – objašnjava ekološku važnost močvara u Hrvatskoj – prepoznaje ulogu tekućica i dolina u naseljenosti, prometu i gospodarstvu s primjerima iz Hrvatske – analizira hidroenergetsku ulogu rijeka u Hrvatskoj uz navođenje pozitivnih i negativnih posljedica gradnje velikih akumulacija – razlikuje uzroke i posljedice poplava te različite pristupe u obrani od poplava s primjerima iz Hrvatske – uspoređuje tradicionalne i suvremene načine natapanja, vodoopskrbe i odvodnje u Hrvatskoj – razlikuje različite prirodne uvjete otjecanja i vodoopskrbe u krškom i izvankrškom dijelu Hrvatske ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja istraživačko pitanje i hipotezu – prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično, grafički (dijagrami) i kartografski (tematske karte) te donosi zaključak – pravilno navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkoga rada – analizira gospodarsko značenje mora i podmorja te proces litoralizacije s primjerima iz Hrvatske – uspoređuje količinu, pojavne oblike i raspodjelu voda na kopnu i u podzemlju u Hrvatskoj – analizira primjere zaštićene geobaštine u Hrvatskoj

Tab. 6. Raspored ishoda učenja za drugi razred srednjih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– analizira utjecaj prometa i trgovine na proces globalizacije – objašnjava utjecaj globalizacije na pojedine djelatnosti (trgovina, turizam, promet, poljoprivreda, industrija) i ekonomiju znanja – analizira ulogu multinacionalnih kompanija u svjetskome gospodarstvu – analizira ulogu ekonomskih integracija i međunarodnih organizacija u svijetu (EU, NAFTA, MERCOSUR, CEFTA, OPEC, UN, WTO) – analizira razmještaj i kretanje broja stanovnika te gustoću naseljenosti na različitim prostornim razinama – analizira natalitet, mortalitet, infantilni mortalitet, fertilitet, vitalitet, prirodnu promjenu, koeficijent maskuliniteta i feminiteta na različitim prostornim razinama – uspoređuje demografski razvoj država različitoga stupnja gospodarske razvijenosti – analizira prostorno kretanje stanovništva (migracije prema uzroku, dometu i trajanju) – uspoređuje prostore s različitim trendovima općega kretanja stanovništva – analizira demografske strukture (biološka, obrazovna, gospodarska, nacionalna,

	vjerska, jezična) na različitim prostornim razinama – uspoređuje i analizira očekivano trajanje života u različitim dijelovima svijeta – analizira tipove i mjere populacijskih politika (eugenička, redistributivna, restriktivna i ekspanzivna) i kritički ih prosuđuje – analizira utjecaj pojedinih demografskih struktura i procesa na gospodarski i prostorni razvoj – analizira uzroke i posljedice suvremenih migracija radne snage – izračunava demografske pokazatelje na temelju zadanih vrijednosti
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – uspoređuje različite kriterije za određivanje gradskih naselja i prosuđuje njihovu primjenu – analizira funkcionalnu i morfološku strukturu naselja na primjerima iz različitih dijelova svijeta – uspoređuje funkcije naselja na odabranim primjerima iz Hrvatske i svijeta – razlikuje etape urbanizacije – analizira i uspoređuje razvoj urbanih naselja, njihovu prostornu i socioekonomsku strukturu – uspoređuje obilježja osnovnih kulturno-genetskih tipova gradova – uspoređuje hijerarhijsku strukturu naselja (subregionalne, regionalne, makroregionalne i mikroregionalne centre u Hrvatskoj)
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – analizira prirodno-geografske i društveno-geografske čimbenike lokacije gospodarskih djelatnosti na različitim primjerima iz Hrvatske i svijeta – analizira strukturu gospodarstva u odabranoj regiji, Hrvatskoj, Europi i svijetu (prema udjelu zaposlenih i dohotku prema sektorima djelatnosti) – uspoređuje važnost pojedinih sektora djelatnosti – analizira i kritički raspravlja o gospodarskim i socioekonomskim pokazateljima razvijenosti – uspoređuje strukturu poljoprivredne proizvodnje u odabranoj regiji, Hrvatskoj, Europi i svijetu – razlikuje i objašnjava važnost resursa i sirovina – s pomoću geografske karte analizira prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje, resursa, obnovljivih i obnovljivih izvora energije, industrijskih prostora, prometnih i trgovinskih tokova – analizira energetske potencijale, proizvodnju i potrošnju električne energije na različitim prostornim razinama – uspoređuje proizvodnju i potrošnju energije u Hrvatskoj s odabranim državama u Europi i svijetu – objašnjava pojavu industrijalizacije, deindustrijalizacije i reindustrijalizacije na primjerima – razlikuje stare i nove industrije te stare i nove industrijske prostore – analizira obilježja industrija visokih tehnologija u svijetu i Hrvatskoj – uspoređuje prostorni raspored tehnoloških parkova i tehnopolisa u svijetu – analizira značenje industrije za gospodarski razvoj uspoređujući podatke o industrijskoj proizvodnji, broju zaposlenih u industriji i udjelu u BDP-u na primjeru Hrvatske i odabranih država

	ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja istraživačko pitanje i hipotezu – prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično, grafički (dijagrami) i kartografski (tematske karte) te donosi zaključak – pravilno navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkoga rada – samostalno istražuje demogeografske probleme na zadanom prostoru – analizira promjenu funkcionalne i morfološke strukture naselja – istražuje nodalno-funkcionalnu organizaciju prostora – analizira i istražuje održivi razvoj zadanoga prostora s obzirom na lokaciju gospodarskih djelatnosti – na odabranim primjerima opisuje postupak provedbe zahvata u prostoru primjenjujući geografska znanja i vještine – analizira probleme gospodarenja otpadom

Tab. 7. Raspored ishoda učenja za treći razred srednjih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	– analizira dokaze o promjeni klime tijekom geološke prošlosti i u instrumentalno doba – objašnjava efekt staklenika – analizira podatke o glavnim stakleničkim plinovima u atmosferi i globalnoj temperaturi – objašnjava utjecaj čovjeka na emisiju stakleničkih plinova – objašnjava promjenu klime kao prirodni i antropogeno uvjetovani proces – objašnjava utjecaj klimatskih promjena na život na Zemlji – objašnjava aktualne prirodno-geografske promjene do kojih dolazi zbog globalnoga zatopljenja – objašnjava moguće posljedice globalnoga zatopljenja, negativne (npr. invazivne vrste, klimatske migracije stanovništva, sukobi) i pozitivne (npr. nove poljoprivredne i turističke mogućnosti) – navodi primjere međunarodne aktivnosti usmjerene smanjenju čovjekova utjecaja na klimatske promjene – uspoređuje i obrazlaže različite stavove država i organizacija u svijetu oko smanjenja emisije stakleničkih plinova – objašnjava postanak i starost morskoga dna i paleomagnetizam kao dokaz – razlikuje osnovna obilježja aktivnoga i pasivnoga kontinentskog ruba, oceanskih bazena, dubokomorskih jaraka i oceanskih hrptova – razlikuje tipove otoka – opisuje uvjete za rast koralja i postanak koraljnih grebena i koraljnih otoka – obrazlaže uzroke potresa i vulkanizma u Pacifičkom vatrenom prstenu – obrazlaže nastanak i posljedice cunamija – opisuje iskorištavanje i mogućnosti iskorištavanja mora i podmorja kao izvora energije i hrane – opisuje zakonsku regulativu u iskorištavanju mora i podmorja s primjerima iz svijeta i Hrvatske

	– objašnjava ekonomsku ulogu kontinentuskog plićaka – analizira važnost <i>offshore</i> vađenja rudnoga bogatstva te opisuje glavna ograničenja i opasnosti – analizira važnost i održivost morskoga ribarstva i marikulture – opisuje obilježja i posljedice El Niña – objašnjava ekološku ulogu i vrijednost koraljnih grebena i mangrova, njihovu ugroženost i potrebu zaštite – objašnjava potrebu i mogućnosti zakonske zaštite dijelova mora i podmorja na primjeru Hrvatske
Županijsko	○ ishodi učenja navedeni za školsko natjecanje i sljedeći ishodi: – analizira geografsku raspodjelu ekstremnih subekumenskih okoliša u svijetu i pokazuje ih na geografskoj karti – obrazlaže nastanak najvećih svjetskih vrućih i hladnih pustinja (BWh i BWk) – objašnjava geografsku rasprostranjenost i uzroke slabe naseljenosti tropskih kišnih šuma – objašnjava geografsku rasprostranjenost tajgi – objašnjava uzroke nastanka subpolarnih i polarnih pustoši – objašnjava uzroke slabe naseljenosti visokogorskih krajeva – analizira klimatske dijagrame mjernih stanica subekumenskih prostora – objašnjava tradicionalni način života i glavne gospodarske djelatnosti u ekstremnim subekumenskim okolišima – analizira suvremenu valorizaciju ekstremnih subekumenskih okoliša te mogućnosti i ograničenja njihove buduće valorizacije s aspekta očuvanja okoliša – analizira geografsku raspodjelu subekumenskih područja u Hrvatskoj te njihovu valorizaciju uz očuvanje okoliša – objašnjava provedbu, sadržaj i značenje popisa stanovništva – uspoređuje promjenu broja stanovnika Hrvatske i upravno-teritorijalnih jedinica po popisnim godinama – analizira tematsku kartu gustoće naseljenosti Hrvatske po županijama, izdvaja područja različite naseljenosti te obrazlaže najvažnije razloge neravnomjerne naseljenosti – objašnjava utjecaj migracija na promjenu broja stanovnika RH – objašnjava specifičnosti demografske tranzicije Hrvatske i posljedice za demografsku održivost – analizira promjenu biološke strukture te objašnjava posljedice senilizacije na održivost – objašnjava problematiku polarizacije naseljenosti
Državno	○ ishodi učenja navedeni za školsko i županijsko natjecanje te sljedeći ishodi: – analizira i uspoređuje socioekonomske polarizacije u gradovima i gradskim četvrtima – uspoređuje na odabranim primjerima funkcije i probleme megagradova i supergradova (komunalne i infrastrukturne) – opisuje elemente gradskoga sustava (prometni sustav, zbrinjavanje otpada, energetski sustav, namjena površina) – istražuje uzroke i posljedice postojanja gradske mikrokline – razlikuje obilježja pametnoga, uključivoga i održivoga grada – identificira elemente održivoga grada (okolišna, gospodarska i demografska održivost) na primjeru grada u zavičaju – objašnjava važnost i načine gospodarenja otpadom

	– opisuje važnost i načine pročišćavanja otpadnih voda – obrazlaže potrebe i opisuje primjere ekoremedijacije (npr. odlagališta otpada, kamenoloma, rijeka) – obrazlaže važnost energetske održivosti – objašnjava problematiku zbrinjavanja nuklearnoga otpada na primjeru NE Krško – objašnjava važnost održivoga razvoja turizma s aspekta kapaciteta prirodne osnove – analizira ekološko stanje u zavičaju s aspekta održivoga razvoja – uspoređuje ekološko stanje u zavičaju s primjerima održivoga razvoja u Hrvatskoj i svijetu ISTRAŽIVAČKI RAD – postavlja složnije istraživačko pitanje i hipotezu – prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora – obrađuje podatke, prikazuje ih tablično, grafički (dijagrami) i kartografski (tematske karte) te donosi zaključak – pravilno citira te navodi popis literature i izvora – predstavlja rezultate istraživačkoga rada – kritički vrednuje mjere populacijske politike i predlaže mjere demografske obnove – istražuje suvremene promjene u gradskim naseljima i njihovoj okolini u zavičaju i Hrvatskoj s pomoću dostupne literature i terenskoga rada – istražuje suvremenu valorizaciju ekstremnih subekumenskih okoliša te mogućnosti i ograničenja njihove buduće valorizacije s aspekta očuvanja okoliša – istražuje energetska održivost i održivi razvoj turizma na odabranim primjerima

Tab. 8. Raspored ishoda učenja za četvrti razred srednjih škola

Razina natjecanja	Odgojno-obrazovni ishodi
Školsko	- primjenjuje vještinu određivanja geografskog smještaja i položaja - identificira na geografskoj karti krajnje točke Hrvatske te im pridružuje obilježja - uspoređuje funkciju i važnost pojedinih oblika prometa u povezivanju Hrvatske sa svijetom danas i u prošlosti - identificira prometne koridore i pravce - uspoređuje ulogu autocesta u povezivanju hrvatskih regija - obrazlaže nastanak hrvatskih državnih granica na kopnu i moru - prepoznaje sporne granične točke i probleme, kao i njihove uzroke - razlikuje vrste stijena prema postanku u Hrvatskoj - analizira na primjerima iskorištavanje pojedinih vrsta stijena u Hrvatskoj - povezuje reljefne cjeline u Hrvatskoj s geološkim razdobljima njihova oblikovanja - razlikuje genetske tipove reljefa na primjerima iz Hrvatske - uspoređuje reljefne oblike s obzirom na naseljenost i gospodarsko vrednovanje - obrazlaže utjecaj klimatskih faktora (atmosfera, geografske širine, raspodjele kopna i mora, nadmorske visine, reljefa i morskih struja) na klimatske elemente u Hrvatskoj - analizira klimatska obilježja Hrvatske i pojedinih regija - određuje podtip klime na temelju analize klimatskih dijagrama - analizira tablice i grafičke prikaze klimatskih elemenata (temperatura zraka, tlak zraka, vjetar, vlaga u zraku, padaline i naoblaka) u Hrvatskoj te koristi s njima povezane mjerne jedinice, uređaje i način mjerenja - analizira prostorni raspored tala u Hrvatskoj - prepoznaje svojstva (temperatura, slanoća, boja i prozirnost) i glavna gibanja

	Jadranskoga mora - objašnjava geografsku raspodjelu površinske temperature i slanoće Jadranskoga mora - razlikuje glavna obilježja odabranih hrvatskih rijeka koristeći grafičke priloge - razlikuje tipove protočnih režima za odabrane rijeke u Hrvatskoj - obrazlaže povezanost geomorfoloških i hidrogeografskih obilježja Hrvatske - analizira obilježja i ulogu jezera i močvara u Hrvatskoj - razlikuje primjere nematerijalne i materijalne baštine te zaštićenih područja Hrvatske kao elemenata nacionalnoga identiteta
Županijska	○ svi ishodi potrebni za školsku razinu Natjecanja - analizira razmještaj i kretanje broja stanovnika te gustoću naseljenosti na različitim prostornim razinama Hrvatske - analizira natalitet, mortalitet, infantilni mortalitet, fertilitet, vitalitet, prirodnu promjenu, koeficijent maskuliniteta i feminiteta u hrvatskim regijama - analizira prostorno kretanje stanovništva (migracije prema uzroku, dometu i trajanju) - analizira odredišta iseljenika Hrvatske u prošlosti - uspoređuje područja Hrvatske s različitim trendovima općega kretanja stanovništva - analizira biološku, obrazovnu, gospodarsku, nacionalnu, vjersku, jezičnu strukturu stanovništva Hrvatske - analizira tipove i mjere populacijskih politika (eugenička, redistributivna, restriktivna i ekspanzivna) i kritički ih prosuđuje - analizira utjecaj pojedinih demografskih struktura i procesa na gospodarski i prostorni razvoj - analizira uzroke i posljedice suvremenih migracija radne snage - izračunava demografske pokazatelje na temelju zadanih vrijednosti
Državna	○ svi ishodi potrebni za školsku i županijsku razinu Natjecanja - analizira funkcionalnu i morfološku strukturu odabranih naselja Hrvatske - uspoređuje funkcije naselja na odabranim primjerima iz Hrvatske - uspoređuje obilježja osnovnih kulturnogenetskih tipova gradova u Hrvatskoj - uspoređuje naselja u Hrvatskoj prema funkcijama i ulozi u prostoru (subregionalni, regionalni i makroregionalni centri) - analizira nodalno-funkcionalnu organizaciju Hrvatske - analizira obilježja pojedinih tipova ruralnih područja u Hrvatskoj - povezuje obilježja s pojedinim etapama razvoja hrvatskoga gospodarstva - prepoznaje obilježja gospodarske tranzicije - analizira statističke podatke o djelatnostima primarnog sektora u Hrvatskoj - identificira poljoprivredne regije i njihova obilježja - uspoređuje strukturu poljoprivredne proizvodnje u odabranim regijama Hrvatske - analizira utjecaj geomorfoloških, klimatskih, pedoloških i hidroloških na poljoprivredu u Hrvatskoj ISTRAŽIVAČKI RAD - postavlja složenije istraživačko pitanje i hipotezu - prikuplja podatke na terenu i/ili iz drugih izvora - obrađuje podatke, prikazuje ih tablično, grafički (dijagrami) i kartografski (tematske karte) te donosi zaključak - pravilno citira te navodi popis literature i izvora - predstavlja rezultate istraživačkoga rada - kritički vrednuje mjere populacijske politike i predlaže mjere demografske obnove - istražuje suvremene promjene u poljoprivrednoj proizvodnji u Hrvatskoj i utjecaj na dostupnost hrane

– istražuje utjecaj pojedinih demografskih struktura i procesa na gospodarski i prostorni razvoj odabrane prostorne cjeline i predlaže mjere za unaprjeđenje stanja

Provedba natjecanja

Ispiti znanja i istraživački radovi označavaju se zaporkama. Zaporku čini jedna riječ primjerenog značenja i peteroznamenasti broj. Korištenje riječi neprimjerenog značenja rezultat će odlukom Državnoga povjerenstva o isključenju učenika sa Natjecanja iz geografije. Zaporka se upisuje na priloženi obrazac zajedno s imenom, prezimenom i OIB-om učenika, razredom, školom, mjestom, općinom ili gradom, županijom te imenom i prezimenom učitelja/nastavnika mentora. Taj se obrazac stavlja u omotnicu, koja se zalijepi i na njoj se ništa ne piše.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. **Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) u bilo kojem dijelu ispitnog materijala rezultira diskvalifikacijom učenika.** Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013).

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima poštujući pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova. U zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova. Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadaci prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori u kojima su riječi ili slova ispravljena ili podebljana te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom velikih tiskanih i pisanih slova ne vrednuju se.

Ispit se ispravlja kemijskom olovkom s crvenom tintom. Član povjerenstva koji pregledava zadatke znakom $\checkmark$ označava da je odgovor ispravan, ispisuje broj ostvarenih bodova uz odgovore, upisuje ukupan broj bodova na naslovnicu ispita te svojim potpisom potvrđuje točnost broja bodova, što, nakon pregleda, supotpisuju još dva člana povjerenstva. Ako se pri upisivanju broja bodova ili pri konačnom zbroju bodova pogriješi, pogrešku valja precrtati dvjema kosim crtama te dopisati ispravak s potpisom svih članova povjerenstva (3 člana). Učitelj/nastavnik koji pregledava zadatke i ne vrednuje ih prema uputi za rješavanje ne može biti član povjerenstva sljedeće dvije školske godine.

Natjecanja prema razinama

1. Školsko (općinsko/gradsko) natjecanje

Školska razina natjecanja održava se istodobno u svim školama Republike Hrvatske prema objavljenom vremeniku natjecanja. Školskoj razini natjecanja učenici pristupaju isključivo u prostorijama Škole. Sredine s velikim brojem škola koje imaju organizacijske i financijske mogućnosti mogu u vremenu školskih natjecanja provesti natjecanja na razini općine/grada.

Školsku razinu natjecanja provode školska povjerenstva za Natjecanje iz geografije koja imenuju ravnatelji škola. Školska povjerenstva dužna su prijaviti Upravnom odjelu u županiji školu i učenike za sudjelovanje na školskoj razini Natjecanja iz geografije te potrebu prilagodbe ispitnih materijala za učenike s teškoćama i potrebu za prijevodom na jezik i pismo nacionalne manjine. Županijski upravni odjeli pravodobno prosljeđuju **prijavljenim školama** ispitne materijale. Predsjednik školskog povjerenstva umnožava ispite znanja za prijavljene učenike prije početka školske razine Natjecanja.

Nakon održane školske razine natjecanja, školska povjerenstva dužna su organizatorima natjecanja u županijama dostaviti izvješća, ljestvice poretka svih učenika koji su sudjelovali na natjecanju te prijedlog učenika za županijsku razinu natjecanja s natjecateljskom dokumentacijom (ispite učenika i listiće sa zaporkama) u roku kojega odredi županijsko povjerenstvo. **Za točnost podataka odgovorna je škola, odnosno ravnatelj škole. Nepotpune i nečitko ispisane prijave povjerenstvo neće prihvatiti.**

Školska povjerenstva zadržavaju kopije ispita predloženika i čuvaju ih u školi do kraja školske godine. Na temelju dostavljenih prijedloga školskih povjerenstava, županijska povjerenstva objedinjuju popise predloženih učenika u jedinstvenu ljestvicu poretka po pojedinim kategorijama. Nakon analize dostavljenih ispita i ostale natjecateljske dokumentacije predloženika, županijska povjerenstva prema jedinstvenim kriterijima utvrđuju i objavljuju konačni popis učenika pozvanih na županijsko natjecanje (po razredima).

Broj učenika iz osnovnih i srednjih škola koji se pozivaju na županijsko natjecanje određuju upravna tijela županija nadležna za poslove obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

2. Županijsko natjecanje

Na županijskoj razini natjecanja iz geografije sudjeluju učenici koje su pozvala županijska povjerenstva na temelju analize dostavljenih ispita predloženika sa školske razine natjecanja i na temelju objavljene konačne ljestvice poretka učenika po pojedinim kategorijama, a sukladno potpisanoj izjavi sa sljedećim podacima (ime i prezime učenika, razred, ime i prezime mentora, naziv škole, grad, županija i postignuti rezultat). Ljestvica poretka objavljuje se na naslovnim mrežnim stranicama škole domaćina najkasnije deset dana prije provedbe županijske razine Natjecanja iz geografije. Županijska razina natjecanja održava se istodobno u svim školama Republike Hrvatske prema objavljenom vremeniku natjecanja.

Županijska povjerenstva za geografiju imaju predsjednika, tajnika i tri člana. Po potrebi može biti i više članova, kao i podpovjerenstava po razredima. Svi članovi su učitelji ili nastavnici geografije. Predsjednika, tajnika i članove županijskoga povjerenstva predlaže županijsko stručno vijeće, a imenuje upravno tijelo županije nadležno za poslove obrazovanja.

Županijsko povjerenstvo dostavlja Državnome povjerenstvu izvješće o provedenom natjecanju i ljestvicu konačnog poretka te predlaže učenike s prva tri najbolja rezultata po razredu za kandidate za državno natjecanje. Splitsko-dalmatinska, Primorsko-goranska i Osječko-baranjska županija predlažu učenike s pet najboljih rezultata za svaki razred, a Grad Zagreb učenike sa sedam najboljih rezultata za svaki razred. Županijska povjerenstva predloženike Županijsko povjerenstvo može predložiti i manji broj učenika državnome povjerenstvu.

Županijska povjerenstva dostavljaju podatke o predloženim učenicima za državno natjecanje i izvješće o provedenom natjecanju na posebnim obrascima ispisanom osobnim računalom. Županijska povjerenstva u ljestvici konačnog poretka natjecanja iz geografije predloženike označavaju žutom ili nekom drugom bojom.

Obrasci se dostavljaju predsjednici Državnoga povjerenstva za geografiju elektroničkom poštom (sonja.burcar@azoo.hr) u roku od 24 sata nakon završetka županijskih natjecanja.

Državno povjerenstvo na temelju prispjelih ljestvica konačnog poretka i prijedloga predloženika sa županijskog natjecanja sastavlja ljestvicu predloženih iz svih županija (ime i prezime učenika, razred, ime i prezime mentora, naziv škole, grad, županija i postignuti rezultat) po pojedinim kategorijama i objavljuje je na www.azoo.hr te izdvaja učenike za koje županijsko povjerenstvo treba dostaviti natjecateljsku dokumentaciju. Županijsko povjerenstvo na adresu Donje Svetice 38 (s naznakom: za natjecanje iz geografije) dostavlja: ispite učenika, listiće sa zaporkom, ljestvice konačnog poretka po kategorijama (razredima) u roku 2 dana od objave navedenoga popisa. Pri dostavi dokumentacije, listić sa zaporkom mora biti spojen s pripadajućim ispitom predloženika. Zaporku treba spojiti tako da bude na kraj dokumentacije pojedinog predloženika.

Županijska povjerenstva zadržavaju kopije ispita predloženika i čuvaju ih do kraja školske godine.

Nakon analize dostavljenih ispita i ostale natjecateljske dokumentacije predloženika, Državno povjerenstvo utvrđuje i objavljuje ljestvicu poretka i popis pozvanih učenika (po razredima). U slučaju uočenih nepravilnosti Državno povjerenstvo zadržava pravo revizije ljestvice konačnog poretka sa županijske razine Natjecanja te je dužno do **2. travnja 2021.** objaviti popis pozvanih učenika i mentora na državno natjecanje. Natjecatelji imaju pravo tražiti i dobiti objašnjenje za promjenu svojih bodova. Zahtjev za objašnjenje predsjednici Državnoga povjerenstva elektroničkom poštom dostavlja mentor učenika. Državno povjerenstvo nije dužno obrazloženja davati roditeljima niti telefonski niti u pisanom obliku.

3. Državno natjecanje

Na državnome natjecanju sudjeluju oni učenici koje je prijavilo županijsko povjerenstvo i koje poziva Državno povjerenstvo nakon uvida u njihove ispite. Objedinjene ljestvice poretka predloženih učenika za državno natjecanje i popis pozvanih učenika, državno povjerenstvo će objaviti na mrežnim stranicama (www.azoo.hr).

To se ujedno smatra i javnim pozivom na državnu razinu natjecanja pa se učenici neće dodatno pozivati pisanim pozivom na adresu škole. Broj učenika iz osnovnih i srednjih škola koji se pozivaju na državno natjecanje određuje Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Ako pozvani učenik i/ili mentor iz opravdanih razloga nisu u mogućnosti doći na državno natjecanje, škola mora o tome obavijestiti predsjednicu Državnoga povjerenstva elektroničkom poštom najkasnije dva dana prije državnoga natjecanja.

Državno povjerenstvo za geografiju ima predsjednicu i devetnaest članova. Ispite za sve razine natjecanja izrađuje Državno povjerenstvo. Državno povjerenstvo dostavlja ispite i rješenja za svaku razinu natjecanja u elektroničkom obliku najranije dva radna dana prije provedbe natjecanja na adresu osobe koju imenuje upravno tijelo u županiji odnosno Gradu Zagrebu. Za preuzimanje, umnožavanje i distribuciju ispita kao i za provedbu natjecanja u skladu s ovim pravilima odgovoran je predsjednik povjerenstva određene razine natjecanja (školskog/ općinskog/ gradskog, županijskog, državnog). Poslovi sastavljanja, umnožavanja i distribucije ispita ne smiju biti dostupni javnosti.

Državno povjerenstvo ima pravo uvida u natjecateljsku dokumentaciju na svim razinama natjecanja. Natjecateljska dokumentacija za školsku i županijsku razinu natjecanja čuva se do kraja školske godine u školi u kojoj je natjecanje provedeno.

Program državne razine natjecanja obuhvaća natjecateljski i posebni dio. Natjecateljski dio sastoji se od pisane provjere znanja (ispita) i istraživačkog rada. Trajanje istraživačkoga rada ovisi o tipu zadataka i bit će objavljeno na državnome natjecanju. Pribor potreban za rješavanje učenici donose na natjecanje. Popis pribora bit će objavljen na mrežnim stranicama HGD-a (Hrvatskog geografskog društva) 3 dana prije održavanja državnoga natjecanja.

Posebni dio programa sastoji se od stručnog terenskog izlaska u mjestu održavanja natjecanja i u njegovu okolicu, demonstriranja vještina (orijentacija, kretanje po terenu...), slušanja stručnih predavanja, razgledavanja izložbi (slika, učeničkih plakata...), druženja te stručnih razgovora i okruglih stolova za mentore učenika.

Objava rezultata svih razina natjecanja

Na svakoj razini natjecanja nakon pregleda svih odgovora sastavljaju se privremene ljestvice poretka koje sadrže: zaporku, kategoriju, OIB učenika i broj bodova. Nakon proteka vremena predviđenoga za rješavanje žalbi objavljuje se ljestvica konačnog poretka po kategorijama (razredima) s podacima: ime i prezime učenika, ostvareni broj bodova, razred, škola i mjesto te ime i prezime učitelja/nastavnika mentora. Nakon objave konačnog poretka žalbe nisu moguće.

Ako više učenika ima isti broj bodova, zauzimaju isto mjesto. U tom slučaju se određeni broj mjesta izostavlja. Mjesto svakog natjecatelja je redni broj koji je za jedan veći od broja natjecatelja koji imaju veći broj bodova od njega (tzv. standardno natjecateljsko rangiranje). Na primjer, ako su na prvom mjestu dva natjecatelja s istim brojem bodova, sljedeći natjecatelj je na trećem mjestu.

Natjecateljima i njihovim mentorima dopušten je uvid u zadatke i odgovore u nazočnosti člana povjerenstva. Ako učenik smatra da njegovi odgovori nisu ispravno vrednovani, njegov mentor može podnijeti žalbu u roku od 30 minuta nakon obavljenog uvida u zadatke. Školsko/općinsko i županijsko povjerenstvo dužno je odmah riješiti sve žalbe, a svoje odgovore napisati i dati ih učenicima. Žalbe koje se odnose na državno natjecanje dostavljaju se Državnome povjerenstvu. Nakon rješavanja svih žalbi obznanjuje se ljestvica konačnoga poretka školskog/općinskog i županijskog natjecanja na naslovnoj mrežnoj stranici škole u kojoj se natjecanje održalo. Mišljenje Državnoga povjerenstva je konačno i nakon njega žalbe više nisu moguće. Ljestvica konačnog poretka državnoga natjecanja objavljuje se na mrežnim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje.

Pohvale i nagrade

Učenici koji na županijskom i državnom natjecanju osvoje prva tri mjesta dobivaju priznanja, ostali sudionici pohvalnice, a mentori/ce i organizatori zahvalnice.

Priznanja, pohvalnice i zahvalnice na državnom natjecanju potpisuje ovlaštena osoba Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje i Hrvatskog geografskog društva. Na županijskom natjecanju priznanja, pohvalnice i zahvalnice potpisuje ovlaštena osoba u ime županije, odnosno Grada Zagreba i predsjednik županijskog povjerenstva, odnosno povjerenstva Grada Zagreba.

Vrednovanje državne razine natjecanja

Kriterij vrednovanja rezultata državnih natjecanja pri upisu na prvu godinu preddiplomskih i integriranih studijskih programa na Geografskom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu:

1. Izravan upis za tri ili četiri sudjelovanja na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola
2. Izravan upis za osvojeno jedno od prvih devet mjesta na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola
3. Dodatnih 100 bodova za svako sudjelovanje na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola (i osvojeno od desetoga mjesta nadalje).

Za upis na Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru:

1. Izravan upis za tri sudjelovanja na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola
2. Izravan upis za osvojeno jedno od prvih šest mjesta na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola
3. Dodatnih 10 % bodova za najmanje jedno sudjelovanje na državnom natjecanju iz geografije u kategoriji srednjih škola (i osvojeno od sedmoga mjesta nadalje).

Učenicima se za jednu školsku godinu vrednuje samo jedan, bolji rezultat.

4. Međunarodna natjecanja

Izbor učenika za sudjelovanje na međunarodnom natjecanju provodi se sukladno *Pravilniku o izboru učenika za sudjelovanje na svjetskoj geografskoj olimpijadi*, objavljenom na mrežnim stranicama Hrvatskoga geografskog društva hagede.hr.

ČLANOVI DRŽAVNOGA POVJERENSTVA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2020/2021.

1. Sonja Burčar, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Osijek, Osijek, **predsjednica**
2. Ivana Balaško, prof., OŠ Gornja Vežica, Rijeka
3. Nevena Beuk Kovačević, mag. geogr., Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir
4. izv. prof. dr. sc. Anica Čuka, Sveučilište u Zadru, Odjel za geografiju, Zadar
5. Zdenka Čukelj, prof., Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Zagreb
6. Goran Dragičević, prof., Osnovna škola Marije Jurić Zagorke, Zagreb
7. Hrvoje Drvenkar, prof., Katolička klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici, Trg Ljudevita Patačića 3, Virovitica i Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje, Gornje Bazje 131, Lukač
8. Andrijana Horvat, mag. educ. geogr. i mag. geogr., Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb
9. Ivan Ivić, mag. educ. geogr. i mag. geogr., Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb
10. Dragan Jović, mag. educ. geog., Osnovna škola Nikole Tesle, Mirkovci, Vinkovci

11. Maja Jurgec, mag. educ. geogr. et hist., Prva gimnazija Varaždin, Varaždin
12. Antonija Kojundžić, prof., Osnovna škola Ivana Filipovića, Osijek
13. Franjo Kresojević, prof., Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb
14. izv. prof. dr. sc. Marica Mamut, Sveučilište u Zadru, Odjel za geografiju, Zadar
15. dr. sc. Duško Marušić, Osnovna škola Ravne njive – Neslanovac, Split i Osnovna škola Žrnovnica, Žrnovnica
16. Vesna Milić, dipl. geograf, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb
17. Antonio Morić Španić, mag. educ. geogr. i mag. geogr., Srednja škola Hvar, Hvar
18. mr. sc. Marina Periša, Osnovna škola „Ivan Benković“, Dugo Selo
19. dr. sc. Ivan Šulc, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb
20. doc. dr. sc. Ružica Vuk, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb

Napomena

Uporaba imenica (učenik, učitelj, nastavnik, voditelj) u tekstu podrazumijeva i osobe ženskog i muškog spola, dakle: učenice/ učenike, učiteljice/ učitelje, nastavnice/ nastavnike, voditeljice/ voditelje).

Voditelj obrade:
Agencija za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb

PRIVOLA ZA OBRADU OSOBNIH PODATAKA (ZA MALOLJETNOG UČENIKA)

Ja, _____, iz _____,

(ime i prezime nositelja roditeljske odgovornosti)

(adresa)

svojim potpisom dajem privolu voditelju obrade da može prikupljati i obrađivati osobne podatke mog djeteta

_____, učenika _____ razreda

(ime i prezime učenika)

(razred)

_____, koje sudjeluje na učeničkom natjecanju / smotri

(naziv škole i mjesto)

_____
(naziv natjecanja / smotre)

u svrhe promocije učeničkih natjecanja i smotri te objave fotografija, audio i video zapisa s održanih natjecanja i smotri.

Privola se odnosi na sljedeće osobne podatke djece:

- fotografije,
- audio i video zapise.

Suglasan/na sam da se gore navedeni osobni podaci mog djeteta koriste za (molimo zaokružiti):

1.	Objavu u tiskanim i elektroničkim izvješćima Agencije za odgoj i obrazovanje, organizatora natjecanja i smotre škole koju učenik pohađa	DA	NE
2.	Objavu na internetskim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje, organizatora natjecanja i smotre i škole koju učenik pohađa	DA	NE

Sa svim prikupljenim podacima postupat će se sukladno Općoj uredbi za zaštitu podataka (GDPR). Privola se odnosi isključivo na prethodno navedene svrhe obrada navedenih kategorija osobnih podataka učenika koji se prikupljaju i obrađuju za vrijeme njihova sudjelovanja na natjecanju / smotri, te se navedeni osobni podaci u drugu svrhu ne smiju koristiti.

Poznato mi je da imam pravo ostvariti uvid u prikupljene osobne podatke, te ukoliko je moguće, na ispravak netočnih podataka, brisanje i prijenos istih, kao i da imam pravo u bilo kojem trenutku povući svoju privolu za određenu svrhu obrade podnošenjem pisanog zahtjeva na email adresu zastita.podataka@azoo.hr ili poštom na adresu Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb.

Potpisom na ovom obrascu potvrđujem da sam upoznat s općim i posebnim pravilima provedbe natjecanja.

U _____, _____ 2021.

_____
(vlastoručni potpis nositelja roditeljske odgovornosti)

Prilog 1 – obrazac za zaporku

LISTIĆ SA ZAPORKOM
(ispunjava učenik/učenica tiskanim slovima)

(zaporka – peteroznamenasti broj i riječ)

Nadnevak:

Područje (upišite naziv natjecanja):

Ime i prezime učenika/učenice: Razred:

Naziv škole (naziv škole, mjesto, ulica i broj):

Ime i prezime mentora/mentorice:

OIB učenika/učenice:

Prilog 2 – obrazac izvješća školskog povjerenstva

**IZVJEŠĆE ŠKOLSKOG POVJERENSTVA O ODRŽANOM
NATJECANJU IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE**

Ime škole: _____

Adresa škole: _____

Mjesto i datum: _____

Podaci o školskom povjerenstvu:

1. Predsjednik/predsjednica: _____, zanimanje _____
2. Član/članica: _____, zanimanje _____
3. Član/članica: _____, zanimanje _____

Broj učenika koji su sudjelovali na školskom Natjecanju iz geografije 2021.

Osnovna škola

Razred	Broj učenika
5.	
6.	
7.	
8.	
Ukupno	

Srednja škola

Razred	Broj učenika
1.	
2.	
3.	
4.	
Ukupno	

Problemi u radu:

Predsjednik/predsjednica Školskog povjerenstva

_____

**IZVJEŠĆE ŽUPANIJSKOG POVJERENSTVA O ODRŽANOM
NATJECANJU IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE**

Županija: _____

Škola-organizator natjecanja: _____

Tab. 1. Broj učenika koji su sudjelovali na županijskom Natjecanju iz geografije 2021. godine

Razred	Broj učenika
5.	
6.	
7.	
8.	
Ukupno OŠ	

Razred	Broj učenika
1.	
2.	
3.	
4.	
Ukupno SŠ	

Problemi u radu:

Predsjednik/predsjednica Županijskog povjerenstva

IZGLED NASLOVNICE PISANE PROVJERE ZNANJA (ISPITA)

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: (npr. 5. razred)

Zaporka

_____

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013).

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanoga velikoga tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadaci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.